

Nr 253.

Av herr **Hansson** i Vännäsby m. fl., *angående viss ändring i reglerna för utbetalning av förbättringsbidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden.*

Bland de åtgärder för beredande av bättre levnadsförhållanden, som under senare år vidtagits genom det allmännas försorg, intaga förbättringsbidrag och nybyggnadslån till främjande av byggnadsverksamheten på landet en ej oväsentlig roll. Enligt Kungl. kung. den 30 juni 1933 (Sv. förf.-saml. 473) må förbättringsbidrag lämnas för reparation av och annat förbättringsarbete å bostadslägenheter, så ock för uppförande av nya bostadslägenheter i stället för förut befintliga. Bidragen tilldelas den underhållsskyldige (i regel ägaren) under förutsättning, bland annat, att de med byggnadsföretaget avsedda bostadslägenheterna såvitt för närvarande kan bedömas äro behövliga för framtiden och att byggnadsföretagets genomförande anses ur hälsovårdssynpunkt påkallat samt med belopp, som i regel må uppgå till högst 50 procent av kostnaden eller högst 1,200 kronor (förut 1,000 kronor). Åsidosätter någon lån- eller bidragstagare sina åtgärder, kan bidraget med ränta omedelbart återkrävas.

Med stöd av ovannämnda bidrag hava många mindre bemedlade personers hem, som förut befunnit sig i ett ur hälsovårdssynpunkt otillfredsställande skick, kunnat erhålla nödvändig och välkommen reparation, så att de kunna anses motsvara gängse krav på människovärdig bostad. I ett icke ringa antal fall har emellertid utvecklingen på grund av olyckliga omständigheter såsom svag ekonomi och bristande tillgång på egen material samt möjlighet att nedlägga eget arbete i erforderlig grad på ombyggnaden blivit en annan än den vid bidragets beviljande avsedda. Det tillskott av allmänna medel, som lämnats, har blivit förgäves. Kvar står en lägenhet vars försättande i beboeligt skick ägaren numera icke förmår fullfölja.

I stället inträder skyldighet för honom att med ränta återbära det uppburna bidraget. I de flesta fallen återstår intet annat att göra än att vederbörande kommun, som genom sin hälsovårdsnämnd har att svara för befolkningens bostadsförhållanden ur hygienisk synpunkt, nödgas ingripa för att bringa huset i färdigt och beboeligt skick. Härigenom tillfogas kommunen en opåräknad utgift.

Som exempel härpå må följande anföras. Inom Vilhelmina socken stodo den 31 december 1938 198 st. ofullbordade förbättringsarbeten av vilka några bort vara färdiga redan vid utgången av år 1937. Då kommunens ekonomi ej tillät bistånd mer än i ömmande fall, hava endast ett mindre antal byggen kunnat erhålla kommunal hjälp. Kommunalskatten är 16: 35 pr skattekrona och det samlade trycket av kommunal-, väg- och landstings-skatt uppgår till 25 kronor. Inom Jörns socken hava tidigare omkring 15

procent av byggena ej kunnat fullbordas. För år 1938 ligger denna siffra ännu högre. Ehuru utdebiteringen för nämnda år var 18 kronor, utbetalade kommunen här 7,300 kronor till färdigställande av byggnadsarbeten i ömmande fall, motsvarande en ökad utdebitering pr skattekrona av nära 60 öre. Bland de mera väsentligt bidragande anledningarna till oförmågan att färdigställa förbättringsarbeten har särskilt framhållits egnahemsnämndens på senare tid framställda krav på inledande av centraluppvärmning. Utom att själva den tekniska utrustningen till sådan anordning ställer sig avsevärt dyrare tvingar dess installering till användande av dyrbar specialutbildad arbetskraft. Exempler kunna mångfaldigas.

Till förebyggande av dessa missförhållanden synes enligt vår mening mindre snäva gränser böra angivas för bidragets storlek, så att tilläggsbidrag må kunna tilldelas även för färdigställande av redan påbörjade förbättringsarbeten, som på grund av ägarens oförmåga avbrutits. En obegränsad hjälp till finansiering av dylikt färdigställande skulle dock säkerligen verka mindre gynnsamt ur sparsamhetssynpunkt. En lämplig avvägning torde emellertid kunna ske på sådant sätt, att ansvaret för den för färdigställandet nödvändiga merkostnaden fördelades med hälften på kommunen och hälften på statsverket (tilläggsbidraget) i den mån ägaren själv ej kan ekonomiskt bidra därtill. Genom en dylik fördelning vidmakthålles bättre det allmännas intresse av nödig sparsamhet och planmässighet vid färdigställandet än om ägaren ensam finge disponera hela den behövliga återstoden. Att en kommun i viss utsträckning kan anses ansvarig för sina medlemmars bostadsförhållanden synes försvarligt. Där emot måste det anses obilligt och för kommunens verksamhet och ekonomi främmande att i större utsträckning belasta dess skattebetalare blott på den grund, att vissa av dess medlemmar tilldelats statsbidrag, som av skilda anledningar visat sig otillräckligt.

Under återopande av de ovan anförda skälen hemställes,

att riksdagens andra kammare måtte för sin del besluta sådan ändring i reglerna för utbetalning av förbättringsbidrag till främjande av byggnadsverksamheten på landet, att anslag till färdigställande av bostad, till vilken förbättringsanslag redan beviljats, må kunna på i övrigt samma grunder tilldelas intill 75 % av sammanlagda kostnaden, under förutsättning att kommun eller annan ansvarar för återstoden därav.

Stockholm den 23 januari 1939.

Eric Hansson.

Otto Silfwerbrand.

E. Thorell.

Folke Kyling.

Ewald Lindmark.

Nils Persson.

Andreas Nilsson.

J. Eriksson,
Frägsta.